

Jurnalul Oficial

al Uniunii Europene

C 275

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 62

14 august 2019

Cuprins

I Rezoluții, recomandări și avize

AVIZE

Comitetul Regiunilor

A 134-a sesiune plenară a CoR, 10.4.2019-11.4.2019

2019/C 275/01	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Semestrul european și politica de coeziune: adaptarea reformelor structurale la investițiile pe termen lung	1
2019/C 275/02	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Implementarea strategiei UE pentru păduri	5

RO

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

COMITETUL REGIUNILOR

A 134-A SESIUNE PLENARĂ A COR, 10.4.2019-11.4.2019

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Semestrul european și politica de coeziune: adaptarea reformelor structurale la investițiile pe termen lung

(2019/C 275/01)

Raportor:	Rob JONKMAN (NL-CRE), membru al Consiliului Executiv Opsterland
Document de referință:	Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții – Analiza anuală a creșterii 2019: Pentru o Europă mai puternică într-un context de incertitudine la nivel mondial COM(2018) 770 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Introducere

1. La nivelul UE, semestrul european este principalul instrument de coordonare a politicilor (socio)economice și bugetare ale statelor membre, de la care se așteaptă să-și coreleze politicile economice și bugetare cu recomandările specifice fiecărei țări formulate de UE. În această privință, Strategia Europa 2020 are, prin urmare, rolul unui cadru strategic. Recomandările formulate de Comisia Europeană au ca obiectiv să încurajeze statele membre să pună în aplicare reforme structurale care să consolideze economiile și să promoveze ocuparea forței de muncă și incluziunea socială și să îmbunătățească climatul de investiții.
2. Pe baza recomandărilor, statele membre elaborează propriile strategii naționale de investiții, care, împreună cu analiza anuală a Programelor naționale de reformă (PNR), vor fi propuse ca bază pentru proiectele prioritare de investiții, acestea trebuind să fie sprijinite cu resurse naționale și ale UE. Astfel, semestrul european afectează politicile elaborate de autoritățile publice de la nivel național, regional, local și de la nivelul UE, pe tot parcursul anului.
3. În cursul actualei perioade de programare (2014-2020), UE a început să dea dovadă de o coordonare mai strânsă între semestrul european și programele de coeziune din statele membre și regiuni. Un recent studiu al Direcției Generale Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune (DG EMPL) arată că actualele fonduri structurale și de investiții europene (fondurile ESI) sunt relevante pentru circa 60 % din recomandările specifice pentru fiecare țară.
4. Pentru următoarea perioadă de programare (2021-2027), Comisia are în vedere o coordonare cu un caracter obligatoriu mai accentuat între recomandările specifice fiecărei țări și programele de coeziune, pentru a spori eficiența măsurilor finanțate prin politica de coeziune și a obține rezultate mai durabile. În acest scop, semestrul european 2019 va pune mai mult accentul pe evaluarea nevoilor de investiții, aspect care va fi leitmotivul pentru luarea deciziilor de programare pentru perioada 2021-2027. Analiza prezentată în rapoartele de țară din 2019 se va axa pe nevoile de investiții în fiecare țară, inclusiv – dacă este cazul – aspectele referitoare la dimensiunile sectoriale și regionale. Pe baza acestei analize, o nouă anexă la rapoartele de țară va menționa nevoile de investiții care sunt relevante pentru politica de coeziune 2021-2027.
5. Pentru noile programe de coeziune, Comisia propune în propunerea de Regulament privind dispozițiile comune ca recomandările specifice fiecărei țări să fie luate în considerare în cel puțin două momente: la începutul programării și în contextul revizuirii la jumătatea perioadei. Această evaluare este prevăzută a se desfășura în 2025.
6. Atât la aprobarea acordului de parteneriat, cât și în programele privind fondurile ESI, Comisia ia în considerare, în mod explicit, recomandările specifice fiecărei țări.

7. Regret că, înainte de a-și prezenta propunerile de regulamente aplicabile noilor programe de finanțare ale UE începând cu 2021 și înainte de noul ciclu de guvernare care începe după alegerile europene din mai 2019, Comisia nu a prezentat nicio propunere pentru un program care să succedă Strategiei Europa 2020, în ciuda solicitărilor repetate din partea Comitetului și a Parlamentului și în ciuda observațiilor critice ale Curții de Conturi Europene. Cu toate acestea, salut publicarea, la 30 ianuarie 2019, a documentului de reflecție al Comisiei Europene intitulat „Către o Europă durabilă până în 2030”, în legătură cu care CoR va elabora avize separate privind aspectele legate de guvernare și punerea în aplicare a obiectivelor în materie de mediu și climă. Într-adevăr, dacă Europa dorește ca schimbarea de paradigmă să devină sustenabilă până în 2030, este necesară implicarea deplină a autorităților locale și regionale, deoarece ele sunt responsabile pentru atingerea a 65 % din obiectivele de dezvoltare durabilă.

Perspectiva Comitetului cu privire la semestrul european în relație cu politica de coeziune

8. Comitetul Regiunilor readuce în atenție mai multe avize și rezoluții ale sale din 2017 și 2018 despre semestrul european și rolul autorităților locale și regionale în cadrul acestuia, legătura acestora cu politica de coeziune și aplicarea principiului subsidiarității, al parteneriatului și al guvernării pe mai multe niveluri.

9. Comitetul sprijină efortul UE de a îndemna statele membre să facă reforme pentru a spori competitivitatea și creșterea economică, pentru a consolida coeziunea economică, socială și teritorială și convergența economică și de a mări reziliența la șocuri externe, îmbunătățind astfel stabilitatea zonei euro ⁽¹⁾.

10. Având în vedere aceste reforme, Comitetul solicită un nou cadru strategic care să succedă Strategiei Europa 2020. Această nouă strategie este, de altfel, un moment propice pentru reformarea guvernării semestrului european, având în vedere că, în general, autoritățile regionale și comunale nu s-au implicat – cu câteva excepții – deloc sau foarte puțin în redactarea programelor naționale de reformă ⁽²⁾. Aceasta subminează dimensiunea democratică a semestrului european și legitimitatea sa teritorială.

11. Comitetul subliniază că, până acum, s-a făcut prea puțin pentru a implica autoritățile locale și regionale în procesul de elaborare a noilor cadre strategice sau în pregătirea programelor naționale de reformă. Această situație ar putea fi remediată, de exemplu, prin atragerea expertizei rețelei centrelor regionale, care – în perioada 2019-2020, sub coordonarea CoR – vor colecta reacții din 20 de regiuni cu privire la punerea în aplicare a politicii UE.

12. În ceea ce privește semestrul european, Comitetul atrage atenția că părțile interesate nu și-au asumat responsabilitățile ce le revin și că la toate nivelurile de guvernare lipsesc capacitățile administrative pentru ca punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări să fie încununată de succes. În lipsa unei definiții clare a ce înseamnă reforme structurale, procesul semestrului european nu va putea fructifica beneficiile la maximum. În virtutea principiilor subsidiarității și proporționalității, ar trebui să fie eligibile doar reformele structurale, în măsura în care sunt relevante pentru punerea în aplicare a obiectivelor tratatului, iar acțiunea trebuie să fie proporțională cu condițiile necesare pentru atingerea obiectivului și să aibă o legătură directă cu competențele Uniunii ⁽³⁾.

13. În opinia CESE, nivelul de însușire a recomandărilor specifice fiecărei țări poate fi consolidat prin sporirea implicării regiunilor și autorităților locale, pentru a conferi semestrului european o dimensiune teritorială, atât *la nivel de analiză* (prin extinderea analizei anuale a creșterii, a programelor naționale de reformă și a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru a include analiza tendințelor teritoriale și a impactului teritorial al politicii UE), cât și *la nivel operațional* (prin implicarea mai amplă și mai sistematică a autorităților locale și regionale, bazată pe parteneriat și pe guvernarea pe mai multe niveluri) ⁽⁴⁾.

14. În ceea ce privește coordonarea dintre semestrul european, recomandările specifice fiecărei țări și politica de coeziune, Comitetul este de părere că aceasta din urmă reprezintă, în principiu, o politică de sine stătătoare, iar obiectivul său (coeziunea economică, socială și teritorială) trebuie păstrat în mod constant. Acest lucru necesită verificarea măsurii în care recomandările specifice fiecărei țări sunt relevante pentru programele de coeziune și reciproc, acordând importanță cooperării dintre autoritățile naționale, regionale și locale, atât în cadrul PNR, cât și în cel al programelor de coeziune ⁽⁵⁾.

(1) Rezoluția Comitetului European al Regiunilor – Politicile economice ale zonei euro și în perspectiva analizei anuale a creșterii pentru 2019 (JO C 461, 21.12.2018, p. 1).

(2) Rezoluția Comitetului European al Regiunilor – Politicile economice ale zonei euro și în perspectiva analizei anuale a creșterii pentru 2019 (JO C 461, 21.12.2018, p. 1).

(3) Avizul Comitetului European al Regiunilor – Programul de sprijin pentru reforme și Funcția europeană de stabilizare a investițiilor (JO C 86, 7.3.2019, p. 335).

(4) Avizul Comitetului European al Regiunilor pe tema „Îmbunătățirea guvernării semestrului european: un cod de conduită pentru implicarea autorităților locale și regionale” (JO C 306, 15.9.2017, p. 24).

(5) Avizul Comitetului European al Regiunilor asupra Regulamentului privind dispozițiile comune (JO C 86, 7.3.2019, p. 41).

Poziția autorităților locale și regionale în cadrul semestrului european și al politicii de coeziune

15. Comitetul constată că, în pofida cuplării semestrului european cu programele de coeziune actuale, nu a fost creat încă niciun mecanism la nivelul UE care să sprijine autoritățile locale și regionale în mod structurat în elaborarea programelor naționale de reformă și a strategiilor de investiții. A fost stabilit un cod european de conduită în materie de parteneriat pentru elaborarea, punerea în aplicare și evaluarea programelor finanțate din fondurile ESI și a acordurilor de parteneriat. Pe baza acestui cod de conduită, autoritățile locale și regionale sunt parteneri direcți ai Comisiei și ai statelor membre în cadrul gestiunii partajate a politicii de coeziune.

16. Comitetul subliniază că recomandările formulate în contextul semestrului european se referă în principal la domenii în care UE are competențe partajate cu statele membre, UE putând interveni numai pentru a le sprijini pe acestea din urmă.

17. Comitetul subliniază că implicarea structurată a autorităților locale și regionale trebuie să devină o componentă permanentă a semestrului european. Comitetul regretă că analiza anuală a creșterii se referă la implicarea partenerilor sociali și a parlamentelor naționale, dar nu și la cea a autorităților locale și regionale, așa cum a fost cazul în 2018.

18. Comitetul constată că acest aspect contravine principiilor subsidiarității [articolul 5 alineatul (3) din TUE și Protocolul nr. 2], al guvernării pe mai multe niveluri și al parteneriatului [cf. articolul 6, intitulat „Parteneriat și guvernare pe mai multe niveluri”, din proiectul de propunere de regulament de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize – COM(2018) 375 final], având în vedere că recomandările specifice fiecărei țări, prin intermediul politicii de coeziune, au un impact direct asupra elaborării politicilor la nivel local și regional cărora, prin urmare, le impune obligații în domeniile politice în care au competențe legislative. Acest lucru contravine și principiilor înscrise în Carta europeană a autonomiei locale a Consiliului Europei.

19. Comitetul face trimitere în acest sens la Comunicarea Comisiei privind subsidiaritatea ⁽⁶⁾, din 23 octombrie 2018, care – între altele – recunoaște că autoritățile locale și regionale diferă de alți actori interesați pentru că joacă un rol de prim-plan în implementarea dreptului Uniunii și că, „în multe cazuri, statele membre ar putea ține seama mai mult, în cadrul procedurii legislative, de punctele de vedere ale parlamentelor naționale și regionale și de cele ale autorităților locale și regionale”.

20. Comitetul face referire și la a patra recomandare a Grupului operativ privind subsidiaritatea, proporționalitatea și scenariul „Mai puțin, dar mai eficient”, care prevede că „statele membre ar trebui să urmeze orientările Comisiei Europene și să coopereze în mod corespunzător cu autoritățile locale și regionale la pregătirea programelor lor naționale de reformă și la elaborarea și implementarea reformelor structurale în cadrul semestrului european, pentru a îmbunătăți însușirea și punerea în aplicare a acestor reforme” ⁽⁷⁾.

21. Prin urmare, Comitetul subliniază că cea mai bună cale de a evita încălcarea principiului subsidiarității și de a asigura coordonarea eficientă a politicilor este implicarea deplină a autorităților locale și regionale și participarea lor structurată la semestrul european, în lumina principiului parteneriatului și al principiului guvernării pe mai multe niveluri. În acest context, CoR este îngrijorat să constate că, în negocierile din cadrul Consiliului referitoare la Regulamentul privind dispozițiile comune, se vorbește de o relaxare a principiilor parteneriatului și guvernării pe mai multe niveluri, întrucât acest lucru ar putea submina coordonarea eficientă dintre semestrul european și politica de coeziune.

Pregătirea recomandărilor specifice fiecărei țări și a noilor programe de coeziune 2021-2027

22. Având în vedere cererea Președinției române a UE adresată Comitetului de elaborare a unui aviz cu privire la gradul de flexibilitate acordat regiunilor pentru a corela programele de coeziune și recomandările specifice fiecărei țări și la modul prin care regiunilor li se poate acorda un loc mai bun în cadrul semestrului european, Comitetul subliniază următoarele aspecte:

23. Comitetul salută atenția acordată dimensiunii regionale a politicii europene de investiții în analiza anuală a creșterii (AAC) pentru 2019, dar constată că, în cazul de față, chestiunea nu este abordată decât în măsură limitată.

24. Comitetul observă că rapoartele de țară pentru 2019 cuprind, pentru prima dată, o evaluare a disparităților regionale, precum și „Orientări în materie de investiții privind finanțarea politicii de coeziune în perioada 2021-2027” (Anexa D) pentru fiecare stat membru care lansează dialogul dintre Comisie și statele membre cu privire la programarea politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027.

⁽⁶⁾ COM(2018) 703 final

⁽⁷⁾ Raportul Grupului operativ privind subsidiaritatea, proporționalitatea și scenariul „Mai puțin, dar mai eficient”, intitulat „Subsidiaritatea activă. O nouă modalitate de lucru” (iulie 2018).

25. Comitetul salută declarația din AAC 2019, conform căreia Europa are nevoie de „o viziune pe termen lung”. și subliniază că, prin stabilirea unui set comun de obiective pe termen lung, va fi facilitată acceptarea compromisurilor necesare între obiectivele de creștere durabilă, coeziune, incluziune socială, reziliență și stabilitate macroeconomică, astfel încât statele membre să poată stabili o combinație viabilă de investiții și reforme structurale care să fie acceptată de societate.

26. Ca atare, Comisia Europeană și statele membre ar trebui să se asigure că toate nivelurile de guvernare vor fi implicate în pregătirea rapoartelor de țară și a recomandărilor specifice fiecărei țări, îndeosebi prin cartografierea combinațiilor de investiții și reforme care sunt cele mai potrivite pentru fiecare țară și regiunile sale și prin elaborarea politicilor relevante din perspectiva rapoartelor naționale.

27. În acest context, Comitetul își reiterează poziția în favoarea instituirii unui cod de conduită privind contribuția autorităților locale și regionale la îmbunătățirea guvernancei semestrului european ⁽⁸⁾. Este important ca autoritățile locale și regionale să aibă un rol oficial în procesul semestrului european, astfel încât – prin dialog și coordonare orizontală – recomandările specifice fiecărei țări să se concretizeze, dacă este cazul, în investiții în noile programe de coeziune.

28. Comitetul subliniază că procesul de programare a noilor programe de coeziune a început deja cu publicarea, la 27 februarie 2019 ⁽⁹⁾, a rapoartelor de țară, deschizând calea pentru recomandările specifice fiecărei țări și programele naționale de reforme și că, în consecință, devine urgentă garantarea unui rol oficial pentru autoritățile locale și regionale în procesul de elaborare a politicilor în cadrul semestrului european. Această problemă ar putea fi depășită prin extinderea actualului cod european de conduită privind parteneriatul la procesul decizional al semestrului european.

29. Pentru a consolida rolul autorităților locale și regionale în cadrul semestrului european, Comitetul sprijină inițiativele de colectare și schimburi de bune exemple de implicare a autorităților locale și regionale în programele naționale de reformă și în strategiile de investiții.

30. Dacă lipsește implicarea formală a autorităților locale și regionale în procesul semestrului european, există riscul ca programarea noilor programe de coeziune să se facă printr-o abordare descendentă (top-down), ceea ce induce limitarea inoportună a libertății de alegere la nivel local și regional, aducându-se astfel atingere flexibilității preconizate. Aceasta poate agrava lipsa de asumare a responsabilității în legătură cu recomandările specifice fiecărei țări și poate compromite aplicarea cu succes a noilor programe de coeziune. Urmările ar contrasta cu eforturile Comisiei de a orienta politica de coeziune mai mult către obținerea de rezultate și de a spori valoarea adăugată a politicii pentru UE și statele sale membre.

Bruxelles, 10 aprilie 2019.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁸⁾ Avizul Comitetului European al Regiunilor pe tema „Îmbunătățirea guvernancei semestrului european: un cod de conduită pentru implicarea autorităților locale și regionale” (JO C 306, 15.9.2017, p. 24).

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/2019-european-semester-country-reports_ro

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Implementarea strategiei UE pentru păduri

(2019/C 275/02)

Raportor general:	Ossi Martikainen (FI-ALDE), membru al Consiliului local Lapinlahti
Document de referință:	Raportul Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Progresele înregistrate în implementarea strategiei UE pentru păduri „O nouă strategie a UE pentru păduri: în beneficiul pădurilor și al sectorului forestier” COM(2018) 811 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. salută Raportul Comisiei Europene privind implementarea strategiei UE pentru păduri, publicat la 7 decembrie 2018, recunoscând necesitatea acestui document. În lumina acestui raport, Comitetul consideră că strategia pentru păduri a fost un instrument util pentru coordonarea diferitelor politici. Alegerea domeniilor prioritare ale strategiei s-a dovedit a fi inspirată și, în ansamblu, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor. Cu toate acestea, s-ar putea obține și mai multe rezultate dacă ar s-ar depune în continuare eforturi substanțiale în statele membre, la nivel regional și local, precum și în relațiile externe;

2. în plus față de avizul său anterior ⁽¹⁾, care concordă în multe privințe cu evaluările Comisiei, Comitetul încurajează Comisia să dezvolte în continuare coerența dintre domeniile și măsurile de politică din domeniul forestier, astfel încât să se poată ține mai bine seama de întregul lanț de valori al pădurilor, de biodiversitatea lor și de funcțiile lor multiple. Este important ca Comitetul forestier permanent să fie implicat în pregătirea politicilor din domeniul forestier, inclusiv a celor legate în mod indirect de acest domeniu;

3. invită Comisia să analizeze dacă gestionarea actuală a pădurilor și abordarea acestor chestiuni, precum și resursele din UE, sunt adecvate și actualizate; ar trebui verificată și magnitudinea impactului real al acestor resurse în lanțul valoric. Acest lucru se datorează importanței tot mai mari a pădurilor, atât în contextul politicilor globale durabile, cât și pentru statele membre și regiunile acestora;

4. consideră că Comisia ar trebui să prezinte o nouă strategie pentru păduri, actualizată, pentru perioada de după 2020, care să aibă într-o măsură și mai mare un rol de coordonare și în care să se prevadă un tratament diferențiat al pădurii cultivate și să se definească drept strategică necesitatea reimpăduririi zonelor aflate în pericol de deșertificare, în virtutea rolului ecologic clar atribuit sectorului forestier. Acest lucru poate necesita, printre altele, o reevaluare a modului în care este alocat bugetul și a efectelor acestuia;

5. invită Comisia să se asigure că statele membre, regiunile și experții, institutele de cercetare și organizațiile forestiere sunt reprezentate într-o măsură suficientă în procesul de elaborare a strategiei menționate anterior, pentru a obține rezultatele dorite și pentru ca acest proces să fie favorabil incluziunii;

6. în vederea evaluării implementării strategiei pentru păduri, Comitetul exprimă următoarele puncte de vedere cu privire la acele priorități cuprinse în raportul Comisiei care sunt vizate în mod specific de mandatul CoR:

7. Finanțe și administrație

7.1. Autoritățile locale și regionale trebuie să fie implicate îndeaproape în conceperea și punerea în aplicare a măsurilor din sectorul forestier, conduse și finanțate de UE. Proprietarii de păduri și cei responsabili cu gestionarea și administrarea pădurilor, inclusiv autoritățile locale și regionale, au un rol esențial în consolidarea utilizării durabile a pădurilor și în angajamentul neechivoc al acestora față de populația rurală și economie.

⁽¹⁾ Avizul Comitetului European al Regiunilor – Evaluarea la jumătatea perioadei a Strategiei UE pentru păduri și sectorul forestier (JO C 361, 5.10.2019, p. 5).

7.2. Autoritățile locale și regionale pot juca un rol în stimularea coerenței și a eficacității măsurilor din sectorul forestier și pot servi drept verigă de legătură, într-un context în care proprietatea privată a pădurilor este abandonată, devine fragmentată și compartimentată în multe state membre, ca urmare a schimbărilor structurale din societate. Măsurile potențiale pe care autoritățile locale și regionale ar putea să le ia în considerare includ promovarea unor forme comune, cum ar fi clusterelor și asociațiile de silvicultură, precum și dezvoltarea imaginii silviculturii proactiv. Din această perspectivă, autoritățile locale și regionale vor trebui să sprijine cooperarea în sectorul forestier. Sprijinul public ar trebui să acopere studiile de fezabilitate, manifestările regionale și activitățile de promovare, pentru a valorifica numeroasele bunuri și servicii ecosistemice oferite de acest sector.

7.3. Sectorul forestier are nevoie de o finanțare adecvată prin intermediul PAC, în special prin finanțarea dezvoltării rurale, deoarece aceste fonduri au fost utilizate de numeroși actori regionali și locali pentru a consolida silvicultura în regiunile lor și pentru a stimula utilizarea durabilă. Pe măsură ce PAC devine mai flexibilă la nivel național, sectorul forestier poate juca un rol și mai important, sau, dimpotrivă, mai redus, în cadrul măsurilor de dezvoltare rurală, în multe regiuni. Acest aspect este important pentru ocuparea forței de muncă în zonele rurale, pentru economiile regionale și pentru dezvoltarea durabilă. Ne aflăm, așadar, într-un moment crucial pentru a asigura finanțarea adecvată a măsurilor din domeniul forestier în contextul finanțării dezvoltării rurale din cadrul PAC. Pentru ca programele naționale din cadrul PAC să aibă un impact asupra climei și mediului, trebuie să existe o contribuție din partea autorităților regionale și locale și cooperare între diferitele niveluri de guvernare. Opțiunile de finanțare pentru sectorul forestier ar trebui, de asemenea, să fie făcute publice la fiecare nivel de guvernare, astfel încât să poată fi utilizate pe deplin și în mod corespunzător.

7.4. Subliniază că multe state membre ale UE au o rețea de drumuri forestiere în stare foarte proastă și, în acest context, subliniază necesitatea de a finanța un studiu european cu privire la evaluarea rețelei de drumuri forestiere.

7.5. Sectorul forestier oferă, de asemenea, un potențial considerabil de a utiliza fonduri în cadrul programelor de cercetare și inovare ale UE, pe lângă instrumentele anterioare legate în principal de PAC; pe lângă PAC, sectorul forestier trebuie, de asemenea, să fie capabil să utilizeze resursele specifice din cadrul programelor Orizont, LIFE+, Erasmus+, al fondurilor structurale și al Fondului de solidaritate.

8. Economii locale și regionale, economia verde, ocuparea forței de muncă

8.1. Pădurile joacă un rol esențial în dezvoltarea bioeconomiei și a biodiversității Europei și a regiunilor sale și în tranziția către o economie verde, cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Autoritățile locale și regionale ar putea contribui, printre altele, la planurile regionale de dezvoltare durabilă, la strategiile regionale privind bioeconomia, la educație, la construcțiile durabile din punct de vedere ecologic, la implementarea energiei din surse regenerabile și la promovarea spiritului antreprenorial al IMM-urilor în sectorul forestier. În cazurile în care este oportun, ar trebui înființate grupuri de cooperare regională în sectorul forestier, care să includă – pe lângă întreprinderile forestiere, proprietarii de păduri și administrațiile regionale și locale – autoritățile locale și regionale, academiile regionale, universitățile și ONG-urile, precum și întreprinderile private din sectoarele care utilizează materii prime și produse forestiere.

8.2. Multe dintre regiunile rurale din Europa suferă din cauza depopulării și a pierderii de locuri de muncă. O tranziție către produse forestiere, de exemplu în sectorul construcțiilor și al producției de energie, ar genera locuri de muncă și venituri fiscale și pentru regiunile slab populate. Același lucru este valabil și pentru economia verde, în general, în care pădurile reprezintă, de asemenea, un atu important pentru turism, biodiversitate, recreere și bunăstarea cetățenilor. Dat fiind că sectorul forestier este al treilea angajator din UE (cu peste 3,5 milioane de persoane în întreaga UE), el aduce o contribuție semnificativă la convergența teritorială și socială europeană. Strategia sectorului forestier trebuie să permită, de asemenea, valorificarea tuturor produselor și serviciilor ecosistemice oferite de păduri, pentru a revitaliza și sprijini economia.

8.3. O creștere previzibilă a cererii de lemn și biomasă trebuie să fie însoțită de o gestionare durabilă a pădurilor, care poate fi certificată de administrația forestieră în ceea ce privește pădurile aflate în proprietatea statului și de mecanisme private de certificare, în cazul pădurilor aflate în proprietate privată.

8.4. Diferitele niveluri administrative ar trebui să colaboreze: bunele practici și rezultatele de la nivel regional ar trebui să influențeze modul în care UE și statele membre alocă fonduri pentru a promova inovarea și tehnologia în sectorul forestier și pentru a crea legături între diferitele modalități de utilizare a pădurilor. Pe această cale s-ar putea crea, de asemenea, instrumente financiare funcționale și, totodată, mai accesibile pentru regiuni, în vederea dezvoltării sectorului forestier. Este nevoie de măsuri noi, bine orientate, în sectorul forestier, pentru a atinge obiectivul privind o Europă neutră din punctul de vedere al emisiilor de carbon până în 2050. Sarcinile și competențele autorităților locale și regionale variază de la un stat membru la altul, însă pretutindeni ar trebui urmărită o abordare strategică cuprinzătoare și coerentă, care să regrepeze obiectivele și necesitățile comune ale diferitelor niveluri în ceea ce privește aspectele legate de infrastructură, sistemele de informații și schimbul de informații, precum și sarcinile autorităților, cum ar fi eliberarea permiselor și supravegherea. Toate statele membre și toate sectoarele economice ar trebui să contribuie la realizarea obiectivelor de reducere a emisiilor de CO₂, căutând un echilibru între echitate și solidaritate.

8.5. Consideră că o mai bună comunicare privind importanța gestionării durabile a zonelor forestiere, precum și posibilitatea de a realiza, extinde și coordona campanii de sensibilizare privind dimensiunea multifuncțională a pădurilor și multiplele avantaje pe care le are gestionarea durabilă a pădurilor din punct de vedere economic, social și ecologic reprezintă o necesitate împărtășită de toate nivelurile instituționale ale UE.

9. Biodiversitatea, schimbările climatice, sănătatea pădurilor

9.1. CoR subliniază importanța crucială a promovării gestionării adecvate a pădurilor și a integrării politicilor agricole și forestiere în politicile de gestionare a riscurilor hidrologice și climatice.

9.2. CoR ia notă de observația Comisiei potrivit căreia, în ceea ce privește biodiversitatea, progresele dorite nu au fost realizate, în pofida eforturilor majore de protejare a diferitelor tipuri de păduri și habitate, inclusiv prin intermediul rețelei Natura 2000, al Directivei privind păsările și al Directivei privind habitatele. Comisia ar trebui să prezinte o evaluare mai detaliată a cazurilor în care au fost obținute rezultate, indicând ce instrumente ar fi necesare pentru a permite evoluții pozitive și dacă măsurile au fost echilibrate în ceea ce privește prevalența și raritatea habitatelor forestiere în întreaga UE, cu un accent special pe regiunile în care se concentrează cea mai mare bogăție a speciilor, cum este cazul în regiunile ultraperiferice. Trebuie finanțată cercetarea privind evaluarea la scară largă a stării pădurilor și a serviciilor ecosistemice ale acestora, în special în noile state membre. Acest întreg demers are ca scop păstrarea și consolidarea patrimoniului natural de înaltă valoare ecologică, prin dezvoltarea rețelelor ecologice existente.

9.3. Pădurile joacă un rol esențial în combaterea schimbărilor climatice, prin sechestrarea, stocarea și substituirea emisiilor de CO₂. Impactul asupra climei trebuie să devină o temă transversală a silviculturii durabile, în care posibilitățile pădurilor să fie luate în considerare în mod cuprinzător: care sunt modalitățile de a înlocui materialele de construcție de origine fosilă și combustibilii fosili și produsele conexe; cum afectează gestionarea pădurilor captarea dioxidului de carbon; cum poate fi stimulat/recompensat proprietarul care practică o gestionare durabilă a pădurilor (GDP), în raport cu cel care nu are o astfel de abordare; cum se poate asigura valorificarea potențialului legat de plantarea de specii autohtone de arbori și în ce măsură pot fi utilizate, în locul acestora, specii de arbori neautohtone etc.

9.4. CoR solicită Comisiei Europene să implice pe deplin regiunile și autoritățile locale în punerea în aplicare a Regulamentului privind partajarea eforturilor ⁽²⁾ și a Regulamentului LULUCF ⁽³⁾, stabilind obiective de reducere a emisiilor pentru 2030 și elaborând inițiative concrete pentru realizarea acestora.

9.5. Schimbările climatice și pierderea diversității pădurilor pot face ca zone întinse de păduri să devină vulnerabile la daune cauzate de incendii, furtuni, boli și dăunători. În astfel de situații, la adoptarea deciziilor administrative, vor trebui cântărite întotdeauna riscurile aferente lipsei de acțiune. Este necesară pregătirea pentru astfel de situații, prin menținerea unei legislații actualizate care să sprijine planificarea în domeniul forestier și să prevină astfel de daune, precum și prin asigurarea de fonduri, care ar putea fi alocate pentru prevenirea daunelor, gestionarea urgențelor, a zonelor devastate, promovarea refacerii pădurilor și a reîmpăduririi, precum și pentru compensarea problemelor economice cu care se confruntă regiunile afectate de dezastru de mare amploare. În acest sens, este necesar să se finanțeze, la nivel regional, o hartă de hazard a riscurilor potențiale. Silvicultura activă poate lua forma unui instrument util de prevenție și depistare timpurie, în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a pădurilor.

9.6. Capitalul natural și serviciile ecosistemice ale pădurilor pentru societate ar trebui mai bine explicate societății; totodată, în măsura posibilului, ar trebui consolidate legăturile dintre comunitățile locale și pădurile deținute sau nu de acestea.

9.7. Subliniază importanța primordială a acțiunilor de jos în sus în domeniul gestionării riscului de dezastru, precum și a instrumentelor UE care pot completa aceste acțiuni în cazul în care o catastrofă depășește capacitățile unui stat membru. Lista instrumentelor UE care sunt deosebit de utile în înfruntarea furtunilor și a incendiilor forestiere include mecanismul de protecție civilă al Uniunii, Fondul de solidaritate al UE și proiectele-pilot finanțate de Comisia Europeană cu scopul de a elimina obstacolele administrative și juridice din calea gestionării riscului de dezastru în zonele transfrontaliere.

9.8. Este nevoie urgentă de un plan de acțiune al UE privind defrișarea și degradarea pădurilor, în conformitate cu solicitarea Parlamentului European și a principalelor părți interesate, pentru a evalua în continuare impactul asupra mediului al consumului de produse și materii prime din UE, susceptibile să contribuie la defrișări și degradarea pădurilor în afara UE. Prin urmare, CoR solicită noii Comisii Europene să includă această solicitare printre prioritățile sale politice.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 (JO L 156, 19.6.2018, p. 26).

⁽³⁾ Regulamentul (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 cu privire la includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultura în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 și a Deciziei nr. 529/2013/UE (JO L 156, 19.6.2018, p. 1), <https://unfccc.int/topics/land-use/workstreams/land-use-land-use-change-and-forestry-lulucf>

10. Cooperarea internațională și interregională în sectorul forestier

10.1. Este important ca UE să își continue activitatea pentru a se asigura că există o cooperare și o bază pentru un acord – atât în Europa, cât și în întreaga lume – privind sectorul forestier și comerțul cu produse forestiere, precum și pentru a consolida principiile silviculturii durabile în vecinătatea sa, în relațiile sale economice externe și în politica sa de dezvoltare. *Forest Europe*, sistemele de certificare forestieră, planul strategic forestier al ONU pentru 2030 și obiectivele globale privind pădurile sunt exemple de domenii de influență posibile.

10.2. Multe dintre zonele forestiere importante din UE sunt delimitate de frontierele sale externe, în timp ce tipurile de păduri, sectorul silviculturii și amenințările la adresa pădurilor depășesc adesea aceste frontiere. Este important ca autoritățile locale și regionale din regiunile de frontieră să aibă capacitatea de a utiliza în mod mai eficace programele de relații externe ale UE în sectorul forestier.

10.3. Reprezentanții autorităților locale și regionale trebuie să fie implicați îndeaproape în pregătirea, punerea în aplicare și monitorizarea angajamentelor internaționale ale UE în sectorul forestier, fiind necesară instituirea unor proceduri permanente pentru ca acest obiectiv să devină o realitate.

10.4. Ar fi esențial să se încurajeze cooperarea la nivel național și regional în UE, pentru a facilita schimbul de competențe și a crește competitivitatea regiunilor. Consolidarea rețelelor ar permite ca sprijinul să fie disponibil mai rapid în ceea ce privește combaterea perturbărilor naturale, cum ar fi incendiile forestiere, furtunile, seceta și inundațiile.

11. Educație și comunicare

11.1. Trebuie promovată o cerere socială care să legitimeze și să apere rolul pădurilor, ca actori esențiali ai schimbărilor climatice și economice care se prefigurează.

11.2. Acest lucru se va realiza numai printr-un efort fără precedent în ceea ce privește comunicarea și educația privind rolul sectorului forestier în atenuarea schimbărilor climatice și în tranziția către o bioeconomie bazată pe resurse naturale, prin campanii naționale și internaționale, dar și la nivel local și regional, în virtutea apropierii acestor niveluri față de cetățeni.

11.3. Măsurile de comunicare și de educare vor viza în special depășirea a două frontiere cognitive actuale: transformarea imaginii negative a exploatării lemnului într-o recunoaștere a silviculturii ca sistem de gestionare durabilă bazat pe cunoștințele despre păduri, precum și depășirea dihotomiei conservare vs. gestionare, prin intermediul conceptului de gestionare durabilă a pădurilor, în cadrul căruia aceste două aspecte sunt compatibile.

11.4. Din echipele de educație și comunicare trebuie să facă parte profesioniștii din sectorul forestier, care sunt cunoscători atât în materie de silvicultură, cât și de gestionare durabilă a pădurilor.

Bruxelles, 11 aprilie 2019.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Karl-Heinz LAMBERTZ

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

RO